

Український державний університет залізничного транспорту

СИЛАБУС

дисципліни

Вступ до перекладознавства

*Затверджено на засіданні кафедри Іноземних мов
Протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.*

Навчальний рік: 2024-2025

Освітній рівень: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Освітня програма: Переклад та англійська мова і література (ПАМіЛ)

Час та аудиторія проведення занять згідно розкладу <http://rasp.kart.edu.ua/>

Команда викладачів:

Нешко Світлана Ігорівна, neshko.inyazdep@kart.edu.ua

Інформація про викладача: <https://kart.edu.ua/staff/neshko-si>

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Курс має створити теоретичну основу для подальшого набуття студентами практичних умінь і навичок у галузі перекладу та вивчення моделей і закономірностей процесу перекладу і перекладацьких відповідностей, а також способів перекладу текстів різних жанрів і стилів.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Вступ до перекладознавства» є:

ознайомити студентів із сучасним станом науки про переклад у нашій країні та за кордоном; допомогти студентам здобути початкові знання з різних аспектів і типології перекладу; сформувати вміння використовувати при перекладі двомовні та тлумачні словники різних типів; сприяти створенню словника постійних міжмовних відповідників у певній галузі мов; виробити початкові навички спостереження мовних явищ і наукового аналізу.

До завдань практичного опанування перекладацької діяльності входить формування навичок та умінь самостійно працювати з документами та спеціалізованою літературою виданою англійською мовою з ціллю вдосконалення професійного викладання мови та підтримки робочих контактів, отримання професійної інформації та ведення науково-дослідницької діяльності, формування у студентів умінь самостійної підготовки є одним з пріоритетних: підвищення рівню учбової автономії, здатності до самоосвіти, до роботи з мультимедійними програмами, електронними словниками, англійськими ресурсами сітки «Інтернет», розширення словникового запасу та формування англійського термінологічного апарату в межах професійної сфери, формування соціокультурної компетенції і стереотипів поведінки для успішної адаптації випускників на ринку праці.

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Ціннісно-сміслова компетентність (формування та розширення світогляду студента в області всебічного використання іноземної мови в діловому середовищі);

Загальнокультурну компетентність (розуміння культурних, історичних та регіональних особливостей англійських країн для міжкультурної комунікації та ведення партнерських відносин);

Навчально-пізнавальну компетентність (формування у студента зацікавленості до вивчення іноземної мови з подальшим використанням одержаних знань у професійній діяльності з метою розвитку креативної складової компетентності; оволодіння розмовними та письмовими навичками; здатність студента формувати цілі дослідження та, з метою їх вирішення, вміння знаходити рішення у нестандартних ситуаціях при спілкуванні іноземною мовою);

Інформаційну компетентність (розвиток умінь студента до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації з іноземних джерел в рамках професійної діяльності);

Комунікативну компетентність (розвиток у студента навичок роботи в команді шляхом реалізації групових проєктів, вміння презентувати власний проєкт та кваліфіковано вести дискусію у досліджуваній сфері іноземною мовою);

Компетентність особистісного самовдосконалення (елементи фізичного, духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки; підтримка постійної жаги до самовдосконалення та самопізнання, шляхом постійного пошуку нетрадиційних підходів).

ОБСЯГ ЗАНЯТЬ

Обсяг:	3 кредити ЄКТС
Кількість модулів:	2
Звітність:	Залік
Лекцій за семестрами, год.	30
Самостійної роботи за семестрами, год	60

ОПИС КУРСУ

<p>Змістовий модуль 1. <i>Суспільно-політичне значення перекладу</i></p> <p>Тема 1. Зародження та використання тлумачення і перекладу.</p> <p>Тема 2. Сфери та рівні використання тлумачення і перекладу.</p> <p>Тема 3. Моделі засвоєння однозначних одиниць.</p> <p>Тема 4. Ієрархічна стратифікація мовних одиниць та їх використання при перекладі/тлумаченні.</p>	<p>Змістовий модуль 2. <i>Фахова відмінність перекладача й тлумача</i></p> <p>Тема 5. Фаховий перекладач та режим його праці</p> <p>Тема 6. Параметри значень мовних одиниць і повнота їх відтворення різними типами перекладу й тлумачення</p> <p>Тема 7. Вільний переклад, його підтипи та сфери використання</p> <p>Тема 8. Способи відтворення значення різних мовних одиниць</p>
<p>Змістовий модуль 3. <i>Термін і поняття “переклад” та рівні його реалізації</i></p> <p>Тема 9. Переклад на рівні мови та на рівні мовлення.</p> <p>Тема 10. Форми презентації та способи реалізації значення мовних одиниць.</p> <p>Тема 11. Поняття адекватності й еквівалентності в перекладознавстві.</p> <p>Тема 12. Перекладність і неперекладність мовних одиниць</p>	<p>Змістовий модуль 3. <i>Термін і поняття “переклад” та рівні його реалізації</i></p> <p>Тема 13. Переклад на фонематичному рівні лексичних одиниць.</p> <p>Тема 14. Адаптоване транскодування (перекладацька транскрипція).</p> <p>Тема 15. Псевдоінтернаціональна лексика і підступність її буквальною перекладу.</p> <p>Тема 16. Відтворення стилістичних засобів тексту в перекладі</p>

ТЕМАТИЧНО-КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Тиждень 1	Переклад як об'єкт лінгвістичного дослідження; види перекладів; макролінгвістики та мікролінгвістики; семантика мовних одиниць.
Тиждень 2	Лінгвoseміотичні основи перекладознавства; знаки-символи; синтактика знака; прагматика знака; конотат, денотат; полісемія, омонімія; парадигматичні зв'язки.
Тиждень 3	Текстологічні аспекти перекладознавства; текст та змістовна структура тексту; Контекстуалізація висловлювання; проблеми перекладу.
Тиждень 4	Культурологічні і соціологічні аспекти перекладознавства; проблема взаємовідношення мови і культури; вивчення культурної обумовленості різних сторін вербальної комунікації.
Тиждень 5	Основи загальної теорії перекладу; переклад в сучасному світі; буквальний і вільний переклад; тематичне розмаїття текстів (стилістичне різноманіття).
Тиждень 6	Загальна характеристика сучасної теорії перекладу; нормативна теорія перекладу; міжмовна (або двомовна) комунікація; співвідношення еквівалентності та адекватності.
Тиждень 7	Перекладацька еквівалентність; прагматична еквівалентність; ситуативна еквівалентність; конотативна еквівалентність.
Тиждень 8	Прагматичні аспекти перекладу; семантика, синтактика та прагматикою; прагматична адаптація; процедура виділення і класифікації помилок перекладу.
Модульне тестування	
Тиждень 9	Методи опису процесу перекладу; етап розуміння, етап перекладу (створення тексту іншою мовою); ситуативна модель перекладу; трансформаційна модель перекладу; Прийом транскрипції; прийом калькування; лексична трансформація.
Тиждень 10	Перекладацькі відповідності; лексичні, фразеологічні та граматичні відповідності; лінгвістичний контекст; створення оказіональних відповідностей; типи відповідностей образним фразеологічним одиницям.
Тиждень 11	Теоретичні основи методики навчання перекладу; загальні принципи організації навчання перекладу; «природний» переклад; перекладацька компетенція; методи навчання перекладу.
Тиждень 12	Професійна компетенція перекладача; мовна компетенція учасників комунікації; комунікативна компетенція комуні кантів; текстотвірна компетенція комуні кантів; особливості двомовної комунікації; різноманіття перекладацької діяльності.
Тиждень 13	Методика роботи зі зв'язним текстом; види аудиторної роботи – аналітичний і синтетичний; перекладацькі стратегії; виділення перекладацьких проблем.

Тиждень 14	Методика навчання усного перекладу; умови для відтворення усного перекладу; перекладацька компетентність та обізнаність; техніка усного мовлення рідною та іноземною мовами; синхронний переклад, переклад з листа, слухання і кодування запису та послідовний переклад.
Тиждень 15	Інтерактивна лекція: представлення доповідей за темами 1-14
Модульне тестування	

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. – Вінниця: Нова книга, 2008. – 512с.
2. Кіщенко Ю. В. Вступ до перекладу (завдання для самостійної роботи до модульної атестації): навч.-метод. посібник для студентів I курсу спеціальності «Переклад». – Херсон: Вид-во ХДУ, 2007. – 48 с.
3. Мірам Г.Е., Дейнеко В.В. Основи перекладу. – К: Ніка-Центр, 2002. – 237 с.
4. Мирам Г., Гон А. Профессиональный перевод. – К: Ника-Центр, 2003. – 135с.
5. Миньяр-Белоручева А.П., Миньяр-Белоручев К.В. Английский язык. Учебник усного перевода. – М: Изд-во «Екзамен», 2004. – 350 с.
6. Нестеренко Н.М., Лисенко К.В. A Course in Interpreting and Translation. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 240 с

Додаткова

1. Svitlana I. Neshko, Olena V. El Kassem. A brief overview of changes in the formation of translation studies as an academic discipline.// Issues in Philology. Innovative Methods of Teaching Foreign Languages : monograph : in 2 vol. / edit. O. L. Iliencko ; O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv, Tesol-Ukraine. – Kharkiv : O. M. Beketov NUUE, 2021. In partnership with University of Texas at San Antonio, Texas, USA. Volume 1. – 2021. – 269 с
2. Карабан В. «Переклад англійської наукової і технічної лутератури» ч 1,2, Нова книга. - 2001.
3. Зацний Ю. А. Нова розмовна лексика і фразеологія : англо-український словник / Ю. А. Зацний. – Вінниця : Нова кн., 2010. – 224 с.
4. Ключник О., Грицик Г. Труднощі науково-технічного перекладу // XVIII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція. «Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах СНД», 2013.
5. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу / Ілько Васильович Корунець. – Вінниця: New Book, 2000. – 448 с.

ВИМОГИ ВИКЛАДАЧА: студент повинен розуміти, що його поведінка та дії знаходяться під пильною увагою товаришів, батьків, викладачів, потенційних роботодавців і суспільства та визначають обличчя Університету. Виходячи з цього, студенти мають поводитися таким чином, щоб підтримувати високу репутацію Університету. Студент

Університету старанно і чесно навчається з метою здобуття високоякісної освіти і навичок для задоволення своїх потреб, вимог держави, роботодавців, суспільства.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ результатів навчання визначається Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в Українському державному університеті залізничного транспорту.

Формування оцінки за 100-бальною шкалою

Максимальна кількість балів	
Вид контролю	Сума балів
Поточний контроль:	до 60
• тестові завдання до теми	до 10
• опрацювання матеріалу практичного заняття	до 25
• робота з різноманітними джерелами інформації по темі	до 25
Модульний контроль	до 40

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач вищої освіти за модуль, становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів модульний контроль). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає оцінку за семестр. При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки і індивідуального навчального плану (при успішній здачі іспиту) здобувача вищої освіти, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (відмінно, добре, задовільно (незадовільно) та шкали ECTS (A, B, C, D, E, F).

Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS Оцінка
Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Кодекс академічної доброчесності Університету доступний за посиланням:
<https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>